

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

WOLFGANG HILBIG: PROVIZORIJ

Odlomek iz knjige

Ni čutil pripadnosti prav do nobenega sveta. Tega se je zavedal ravno med temi zimskimi dnevi v Münchnu, ali pa ne ravno zares zavedal; začel se je gibati kot kak sibirski rovtar, ki ga je usoda zanesla v moderno zahodno metropolo. Dve leti zahodnih izkušenj mu iznenada nista nič več koristili, znašel se je v nenavadnem vrtincu, ki ga je neustavljivo vlekel nazaj in navzdol. Iznenada se je spomnil, da prihaja iz druge dežele ... to je v preteklem letu že domala pozabil in ta pozaba se mu je zdaj zazdela kot bolezen. Tega ni mogel natanko razložiti, domnevati pa je bilo mogoče, da je bil v preteklem letu le neki »nihče«. Pred dvema letoma, torej leto dni prej, je to bilo še drugače: takrat je imel potovalni vizum in nenehno je bil zaposlen s tem, da je bolščal v tek časa, ki mu je bil odobren z dokumenti. Nazadnje se ni zmenil za to, da je vizum potekel. In ostal je v Zahodni Nemčiji: od tistega trenutka se je začelo njegovo pozabljanje.

Naslednjega dne je pozabil, zakaj so mu vizum sploh izdali. Zahteval in dobil ga je kot pisatelj; bil je zapleten v nek proces, vendar ga je dobil ravno zato. A v zadnjem letu je njegovo pisateljjevanje, kar je nepotrebno stežka izgovarjal, stopilo tako v ozadje, da ga je bilo skorajda mogoče označiti za izgubljeno. – V deželi, v kateri se je nahajal, ni primeren za pisatelja, je pomislil.

Iznenada je pomislil, od kod je prišla imenovana lastnost, a je ni več našel. Videl je neke vrste senčen gozd, če je pomislil na to poreklo, gozd, v katerem je bilo temačno ... tista pokrajina, tisti psihični teren je ležal v ozadju za tisto mejo, ki je ni mogel več prestopiti. Kako naj bi tukaj, kjer se je nahajal zdaj, spet našel pot do pisateljjevanja, če je od njegovega izvora, ki se mu je zdel kot dokaz za lastno eksistenco – pa naj je bil še tako difuzen in nejasen – za vedno odrezan.

V München je prišel pravzaprav zato, da bi uredil svoje misli, da bi jih morebiti zapisal: zdelo

se je, da se je ta možnost zaprla ... v tem mestu se je še bolj oddaljil od svojih začetkov.

WOLFGANG HILBIG: PROVIZORIJ

Tako se je torej tisto noč znašel na glavni münchenski postaji, tam, kjer je bil določen kiosk, ki so ga, ko se je velika in hladna dvorana proti polnoči počasi praznila od potovalnega vrveža, še vedno oblegali tisti, ki – tako kot on – niso našli miru med svojimi štirimi stenami ... seveda pod pogojem, da so svoje štiri stene sploh imeli. Od tega kioska je lahko bral napise z odhodi vlakov s peronov in medtem ko je pil, je bolščal v napise in napovedane cilje, ki so mu bili tako znani: *Leipzig Hauptbahnhof* ali *Berlin Hauptbahnhof*. Ali pa so bili tam samo napisi s cilji prihodov teh vlakov ... neke noči je bil priča dogodka, zaradi katerega se je zamislil. Pripetljaj si je zapisal, bil je edini pisni rezultat njegovega münchenskega obdobja. – Iz enega od zadnjih vlakov, ki so prispeli okrog polnoči, je na peron stopil mlad moški, ki je, takoj ko je pod nogami začutil trdna tla, obe roki dvignil v zrak in izbruhnil v strahovit jok, s katerim je takoj pritegnil vso pozornost nase. Stopal je proti izhodu, vrtel roke z majhno prtljago in kričal v ritmu svojih korakov – pri čemer je posnemal marš: mogočno je stopal po betonskih tleh, ob tem pa je skrčeno koleno druge noge dvignil do prsi – kar naprej je kričal: *Dol z NDR! ... Dol z NDR! – C.* je takoj vedel, s katero posebnostjo ima opravka: hrup je povzročal izseljenec, torej nekdo, ki mu je uspelo, z zahtevkom za izstop iz države ali s kakšnim drugim napornim postopkom, prestopiti mejo in priti do Münchna. In zdaj se je prepustil občutku svobode in mu pod miroljubno streho münchenske železniške postaje odmevajoče dal ustrezen izraz. Ko je kričeč stopal v višini kioska s pijačo, so se pojavili prvi policisti. Hitro so ga obkolili in obvladali. Ko soga odpeljali z rokami, prekrižanimi na hrbtu, je še vedno kričal: *Dol z NDR ... Dol z NDR!* Pri tej sceni mu je na peronu postalo tesnobno: C. je pri kiosku kupil steklenico vodke, se usedel v taksi in naročil, naj ga odpelje domov.